

Omfattende om klinisk kommunikasjon

Kringlen E, Finset A.

Den kliniske samtalen

Kommunikasjon og pasientbehandling.

283 s, tab. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2006.

Pris NOK 375

ISBN 82-05-35297-6

I løpet av tiden som er gått siden denne boken kom ut første gang, er klinisk kommunikasjon blitt et prioritert læringsemne ved alle norske medisinske læresteder. Forløperen kom i 1986, den ble utvidet og omarbeidet i 1999 og nå foreligger andre utgave av revidert versjon.

Den presenteres som en lærebok i klinisk kommunikasjon beregnet for medisinstudenter, leger og andre yrkesgrupper som behandler pasienter. Teksten starter med en gjennomgang av konsultasjonen: det å kartlegge pasientens problem, ivareta lege-pasient-forholdet, gi informasjon og behandling. Deretter følger kapitler om sykdomsattferd, placebo og om behandlingsforholdets irrasjonalitet, før forfatterne avslutter med omtale av spesielle situasjoner, spesielle pasienter og spesielle utfordringer i sykehus.

Gjennomgangen av konsultasjonen er omfattende, og det blir brukt illustrerende eksempler. Men etter mitt syn er valget av teoretiske modeller for å drøfte konsultasjonen ikke like vellykket. Det fins i dag modeller som også legger vekt på pedagogisk fremstilling, og jeg kan ikke se at inndelingen og presentasjonen av stoffet som er gjort her representerer en forbedring.

Forfatterens bakgrunn fra psykiatri og psykologi blir en styrke i omtalen av lege-pasient-forholdet og de irrasjonelle delene av dette forholdet.

Teksten har omfattende referanser til forskning. Her finner man omtale av mange arbeider som man kan ha hørt om, men ikke fått presentert på samme måte. Slik sett er dette en historisk kilde for en som interesserer seg for klinisk kommunikasjon. En kikk på litteraturlisten er likevel ikke beroligende tatt i betraktning at dette er en ny utgave. 90 % av referansene er eldre enn ti år. Under lesingen blir jeg derfor noe urolig for utvalgelse og oppdatering av kunnskapen.

Det virker som om tiden har løpt fra noen emnepresentasjoner. Kartlegging av sykehistorien presenteres på en måte som bringer tankene til aldersstegne anamnese-skjemaer fra psykiatriske sykehus. I flere

eksempler er kommunikasjonspoengene gode, men de klinisk-terapeutiske valgene utdatert. Koronar bypassoperasjon blir omtalt som ikke-livsforlengende behandling, uten å problematisere bakgrunn og kildebruk. Omtalen av de mange spesielle pasientgruppene blir summarisk: faktaoppløsninger, som ikke alltid er oppdatert, presenteres sammen med informasjon om kommunikasjonsutfordringer.

Tillit og empati omtales uten at det refereres til tenking eller filosofi som kan sette kommunikasjonsteknikk inn i en større ramme.

Alt i alt er dette en ny utgave av en tradisjonsrik bok som har mye interessant stoff, men som ville ha blitt bedre om revisjonen hadde vært mer omfattende. Spesielt interesserte leger vil finne tankevekkende stoff, men jeg syns det finnes bedre lærebøker i klinisk kommunikasjon for medisinstudenter.

Per Stensland

Kommunelegekontoret

Sogndal

Vergils død – endelig på norsk

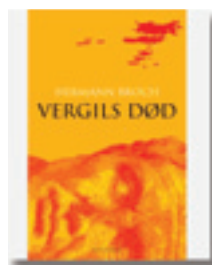
Broch H.

Vergils død

446 s. Oslo: Bokvennen forlag, 2006.

Pris NOK 398

ISBN 978-82-7488-147-1

Den romerske forfatter Vergils (70–19 f.Kr.) sidste dage er temaet i *Vergils død*, en nyoversat klassiker af den østrigsk-amerikanske forfatter Hermann Broch (1886–1951) fra 1945. Måske er

bogen ikke den mest nærliggende for en anmeldelse i et lægefagligt skrift, men det viser sig, at Vergil var uddannet som læge og anerkendt som sådan af en tilkaldt kollega. De har en interessant dialog, hvori jeg nikker genkendende til den tilkaldte læges forsøg på at overtale en svag patient til at skrive under på et vigtigt dokument, hhv. lægens forsøg på at få en strid gamling til at tage sin medicin. Nu skal jeg ikke gøre mig klog på, hvor meget hold der er heri ud over i romanens verden, men rammerne er i hvert fald meget overbevisende stukket ud.

Vergil skrev et stort hyldedigt – eposet *Aeneiden* – til Rom og den romerske kejser Augustus, det vidste alle. Vergil ligger for døden, men er ikke blevet færdig med sit digt, og han kvier sig ved at overlade det til Augustus og hermed til eftertiden, fordi han føler, at det ikke leverer den sandhed og helhed, som han er ude efter at skildre. Augustus vil gerne have sit digt og lokker

og truer og får det til sidst fra den døende poet. Det er såmænd «handlingen» strakt over bogens mange sider.

Der er tale om et af de store værker i det tyvende århundredes litteratur på linje med Joyce's *Ulysses*. Lange passager er en drømmeagtig ekspresjonistisk bevidsthedsstrøm, hvori indgår imaginære aktører fra Vergils liv. Bogens kapitel 2 kan man diagonallæse eller lade ligge til man går på pension, mens kapitel 1 giver en billedrig situationsbeskrivelse fra romerrikets barske hverdag og kapitel 3 nogle intense dialoger omkring liv og død, kunst, kærlighed, ærlighed, magt, etik og ikke mindst om digtningens betydning. I kapitel 4 følger vi Vergil helt ind i døden «hinsides sproget». Med disse to ord slutter værket.

Hermann Broch var sendt på flugt efter «Anschluss» i 1938. Bogen er et opgør med totalmaktens dominans over individet. Det er en bog, man let lægger fra sig, men meget gerne vender tilbage til. En bog af de sjældne for de få. Vist nok ved et tilfælde utkommer det oversættelser omtrent samtidig til norsk ved Sverre Dahl og dansk ved Jon Høyer, sidstnevnte på dansk Gyldendal. Men det er ikke et tilfælde, at der i dag igen er focus på tysksprogede værker.

Troels Kardel

København

Fint skrytealbum

Dalsegg AS.

Mer enn kirurgi

Institutt for kirurgisk forskning i 40 år. 66 s, ill.

Oslo: Rikshospitalet, 2006. Pris gratis

Ingen ISBN

Institutt for kirurgisk forskning ved Universitetet i Oslo kunne feire sitt 40-årsjubileum i september 2006. I denne anledning har instituttet valgt å la en journalist/forfatter skrive en oversikt over hva dette viktige

instituttet i norsk medisinsk forskning har bedrevet i disse årene og ikke minst hvordan det satser på fremtiden.

Det merkes at Dalsegg er en dreven journalist med god erfaring i å skrive om helse-relatert stoff. Boken er så lettlest at man skummer igjennom den på under én time, og den gir en god innføring i instituttets historie, nåværende organisasjonsmodell og pågående forskning innenfor en rekke medisinske felt. I løpet av disse 40 årene har det utgått imponerende 129 doktorgrader fra instituttet, og med 30–40 nye